

УДК 316

Орлянський В. С.

д-р. істор. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ОСНОВА ПОЛІТИКО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Складним і багатогранним явищем, яке існувало завжди, є суспільство, під яким слід розуміти сукупність усіх засобів взаємодії та форм об'єднання людей, що мають спільну територію, культурні цінності та соціальні норми, характеризуються соціокультурною ідентичністю її членів. Основою суспільства є людина, оскільки без людей суспільство не може існувати. Разом з входженням у суспільство людина вносить і свою суспільно-природничу специфіку. І тому зародження та розвиток суспільства є по суті перетворенням соціально-природничих начал особи в елементи суспільної дійсності.

Громадянське суспільство є соціальним фундаментом держави і водночас соціального середовища, в якому воно функціонує, а держава є формою, що організовує та впорядковує громадянське суспільство, а також гарантує його безпеку. Знаходячись у постійному зв'язку, громадянське суспільство і держава впливають одне на одне та прямо чи опосередковано визначають рівень свого розвитку.

Громадянське суспільство в сучасному його розумінні являє собою необхідний і раціональний спосіб співвідношення людей, який базується на свободі і демократії. Саме таке суспільство є природною формою соціальної організації і тому з такої моделі виходить Конституція України як Основний Закон держави, коли закріплює засади правового статусу інституцій громадянського суспільства, а також принципи і зміст їх взаємовідносин із органами державної влади.

Взаємовідносини громадянського суспільства і держави є важливим фактором їх розвитку, які перебувають у процесі постійного розвитку, а також відбиваються у визнанні їх відносно незалежного існування і функціонування. Україна як молода держава переживає перехідний період, коли і формування нової державності, і становлення повноцінного громадянського суспільства найбільш залежать від вдалого функціонування і взаємодії цих основних суб'єктів соціального і політичного процесів.

Таким чином, підсумовуючи зазначене можна зробити висновок, що завданням Української держави є створення міцних передумов громадянського суспільства, а також перетворення самої держави на соціально-політичний інститут із новими функціями, які б відповідали потребам громадянського суспільства.